

Maandiko
Matakatifu
Yanafundisha
Kuhusu Vita

Maandiko Matakatifu Yanafundisha Nini Kuhusu Vita

UTANGULIZI

Sasa tumeingia vizuri katika karne ya ishirini na moja. Hali za dunia zinazidi kuwa mbaya kwa kasi. Watu ambao tumewamini, vitu ambavyo tumevijua na kuvifurahia, na hata ambavyo tumevichukulia poa, vinaisha. Wengi duniani leo wanaishi katika hali ya hofu isiyoisha. Tunaona kwa macho yetu kwamba mivutano duniani iko katika kiwango cha juu zaidi kuwahi kushuhudiwa. Migogoro, vita, na vitendo vya kigaidi sasa vinajaza vichwa vya habari na ripoti zetu za habari. Ulimwengu umenaswa katika fujo, jambo ambalo limewafanya wengi kuhofia kuwepo kwao. Wakati huo huo, hisia mpya ya uzalendo imeibuka katika nchi yetu na sehemu nyingine za dunia. Kwa sababu ya hali hizi, nchi na watu wake wamekuwa wakikusanyika pamoja kuunda muungano mpya ambao hapo awali ulidhaniwa kuwa hauwezekani. Mapambano kati ya nguvu zinazodhaniwa kuwa za wema na uovu yanaendelea. Kumekuwa na wito wa kuchukua silaha, ambao umesababisha ghasia kulipizwa kwa ghasia. Shinikizo kubwa limewekwa kwa watu binafsi ili "kuungana na mapambano" kwa gharama yoyote ile.

Kwa ujumla, wanadamu hawamtafutii Mungu msaada bali wanategemea njia zao wenyewe za kuleta amani duniani. Katika mazingira haya tunamkuta mwana wa Mungu akikabiliwa na maamuzi mengi muhimu. Maandiko yanafundisha nini kuhusu ghasia, vita, na kuua? Maandiko yanawezaje kutumika kama msingi wa kuwa mpinga vita kwa sababu ya dhamiri ya kidini katika aina yoyote ile? Ni matumaini yetu kwamba kijitabu hiki kitamsaidia msomaji kupata majibu ya maswali haya muhimu.

MTazamo WA AGANO LA KALE KUHUSU VITA

Mungu mara nyingi huelezewa katika Biblia kwa istilahi za kivita - "hasira ya Mungu," na "ghadhabu ya Mungu" - kama ilivyoelezwa katika Hesabu 11:10,23. Baba wa Mbinguni anapinga sana kila kitu kisicho safi kiasi kwamba lazima kiangamizwe mapema au baadaye. Yeye ni kama "moto unaoteketeza," kwa sababu "Ni jambo la kutisha kuanguka mikononi mwa Mungu aliye hai." (Kumbukumbu la Torati 4:24; Waebrania 10:31). "Mimi ndiye wa kulipiza kisasi, na wa kurudisha malipo." (Kumbukumbu la Torati 32:35). Maandiko pia yanatuambia kwamba hawezi kuutazama dhambi, "Macho yako ni takatifu mno hata kuutazama uovu; huwezi kuvumilia uovu." (Habakuku 1:13). Bwana atawahukumu watu wake, na kuwajaribu wale wanaotenda maovu machoni pake, kwa maana yeye ni "Mungu mwenye wivu," na "mtu wa vita," anayeinuka kuhukumu mataifa kulingana na wakati wake uliowekwa. - Kutoka 20:5; 15:3

Vita

Amefanya hivi katika mwingiliano wake wa zamani na ulimwengu wa wanadamu na atatekeleza mipango na madhumuni yake hadi kufikia malengo yake yaliyopangwa katika siku zijazo. Anataka upendo wetu wote, imani, na uaminifu. Lazima tufahamu kwamba hili ni kwa ajili ya mema yetu na si ubinafsi kwa upande wake. Wakati huo huo, wivu wa Mungu ni wa haki na bila shaka utamletea mwenye dhambi adhabu ya haki. Mwanadamu aliyeanguka humtazama Mungu kwa uchungu, chuki, na ubinafsi, ambavyo vinatokana na hukumu ya dhambi ya Adamu.

Wanaume wa Vita wa Israeli

Tunapoanza mjadala wetu kuhusu uhusiano wa Mungu na taifa la Israeli, tunaona kwamba waliamriwa kujihesabu kwa makundi ya majeshi. "Bwana akamwambia Musa katika Hema la Mkutano, katika Jangwa la Sinai, siku ya kwanza ya mwezi wa pili, mwaka wa pili baada ya Waisraeli kutoka Misri. Akasema: Fanya hesabu ya jamii yote ya Waisraeli kwa makabila yao na familia zao, ukiorodhesha kila mtu kwa jina lake, mmoja baada ya mwingine. Wewe na Aroni mwahisabie, kulingana na makundi yao, wanaume wote wa Israeli wenye umri wa miaka ishirini na kuendelea na wanaoweza kupigana vita." - Hesabu 1:1-3

Waisraeli mara nyingi waliuongozwa na watu wa vita katika mapambano yao ya kupata nchi yao ya ahadi. Yoshua, "mkuu wa jeshi" (Yoshua 5:14), alielekezwa na malaika jinsi ya kuangamiza Yeriko. Kwa kupulizwa kwa tarumbeta, na uingiliaji wa kimungu, kuta za mji

"zilianguka chini kabisa," na "zikaharibiwa kabisa." (Yoshua 6:1-21). Tazama pia uzoefu wa Samsoni. Kulingana na Sheria, Samsoni alihesabiwa kuwa mtumishi mwaminifu sana wa Mungu. Uaminifu wake ulikuwa katika uaminifu wake kwa mahitaji ya kimungu, kwa ajili ya Mungu, na kwa Israeli, watu wa agano la Mungu. Waisraeli, badala ya kushirikiana na Samwona na kudai umiliki wa kimungu wa nchi ya Palestina na kuangusha wapinzani wote, walishindwa kufanya hivyo. Waliwaogopa Wafilisti na hawakuwa na imani kubwa kwa Mungu.

Mungu aliwafundisha watu wake jinsi ya kupigana. Tunafundishwa na Daudi, "Alisifiwe Bwana, mwamba wangu, Anayefundisha mikono yangu vita, Na vidole vyangu kupigana. Ni fadhili yangu na ngome yangu, Mnara wangu mkuu na Mwokozi wangu, Ngao yangu na Yeye niliyekimbilia, Anayenyenyeyekeza watu wangu chini yangu." Zaburi 144:1

Israeli ingekuja kupigana vita vingi. Mungu hata aliwafundisha jinsi ya kupigana. "Aliyebarikiwa Bwana, mwamba wangu, anayefundisha mikono yangu vita, na vidole vyangu kupigana". (Zaburi 144:1). Aliwatuma vitani. "Bwana akamwambia Musa, Mlipie Israeli kisasi kwa Wamidiani: ... Naye Musa akawaambia watu, akisema, Jitengenezeni baadhi yenu kwa ajili ya vita, na waende kupigana na Wamidiani, ... Mtume elfu moja wa watu kutoka kila kabila la Israeli kupigana vita. ... Nami waliwaua mfalme wa Midiani." Hesabu 31:1-8

Mungu Hupigana kwa ajili ya Watu Wake

Mungu alipigana kwa ajili ya watu wake walipokuwa wakifukuzwa na Farao, Mfalme wa Misri, na jeshi lake la farasi na magari ya vita. "Farao alipokaribia, Waisraeli walinyoosha macho yao, na tazama, Wamisri walikuwa wamewafuata; wakawa na hofu kuu; Waisraeli wakamlilia BWANA. ... Naye Musa akawaambia watu, Msiogope. Simameni imara, nanyi mtaona wokovu ambao Bwana atawaponokea leo; maana Wamisri ambao mnaowaona leo, hamtawaona tena milele. Bwana atapigana nanyi; nanyi mtalazimika tu kuwa kimya." (Kutoka 14:10-14). Maji ya bahari yalitengana kwa nguvu ya Mungu, na kundi la Israeli likanuserika.

Wakati kwa Kila Kusudi

Kundi jingine la maandiko la kuzingatiwa linapatikana katika Mhubiri 3:1,3,8: "Kila kitu chenye wakati wake, na kila kusudi chenye wakati wake chini ya mbingu: ... Wakati wa kuua, na wakati wa kuponya; wakati wa kubomoa, na wakati wa kujenga; ... Wakati wa kupenda, na wakati wa kuchukia; wakati wa vita, na wakati wa amani." Watu wengi wametumia maandiko haya kuhalalisha mauaji na kwenda vitani. Tunapochunguza hili kwa undani zaidi, tutaona kwamba Suleimani anaandika kutokana na uzoefu na uchunguzi wake mwingi. Anatoa hoja kutoka kwa mtazamo wa kijamii. Anawaona watu wakifanya kazi kwa bidii ili kukusanya utajiri, na anauliza kwa busara, Wafanyakazi hupata nini kutokana na taabu yao? Mhubiri 3:9

Suleimani anahitimisha mjadala wake kwa kusema, "Mwogope Mungu, na uzishike amri zake; maana hili ndilo wajibu wa kila mwanadamu. Kwa maana Mungu ataleta kila kazi, na kila jambo lililofichika, likiwa jema, au likiwa baya." Mhubiri 12:13,14

Mungu wa Upendo

Sasa tutauliza swali: "Kama Mungu ni Mungu wa upendo kama Biblia inavyotambia; tunawezaje kuelewa amri yake kwa watoto wa Israeli ya kuangamiza kabisa maadui zao?"

Jibu la swali hili ni kama ifuatavyo: Lazima tukumbuke kwamba Taifa la Israeli ni watu wa agano la Mungu "ninyi pekee ndio niliowajua kati ya familia zote za dunia." (Amos 3:2). Kulikuwa na hali mbaya sana katika nchi ya ahadi ya Kanaani wakati Israeli ilipokuja kuimiliki. Wafilisti, Waamori, na wengineo, waliokuwa wakiishi nchi hiyo, walikuwa karibu na wanyama wa porini ( ), kwani walijihusisha na aina zote za ibada ya sanamu, wakitoa dhabihu za binadamu kwa ajili ya miungu yao ya uongo na dini yao. Ilikuwa ni kwa sababu uovu na upotovu wao ulikuwa umefikia kiwango ambacho Mungu, katika hekima na haki yake, aliona kuwa ingekuwa bora kuangamiza na kuweka katika nchi watu ambao, chini ya maagizo yake, wangefikia kiwango cha juu cha ustaarabu. Wakati Wayahudi walipokuwa karibu kuingia nchi, Bwana aliweka mfumo wa sheria kwao kwa uhakikisho kwamba wakikosoka wangepata adhabu. Moja ya hizi ilikuwa, "Usiue." (Kutoka 20:13). Uchungu, chuki, na hasira ni za roho ya mauaji.

Vita

Ukweli kwamba wana wa Israeli ni watu waliochaguliwa na Mungu unafundishwa waziwazi katika Biblia. "Kwa kuwa ni ninyi tu niliowajua miongoni mwa familia zote za dunia." Tazama maneno kutoka Yeremia 13:11: "Kwa maana kama vile mkanda unavyofungwa mwilini, ndivyo niliowafunga watu wote wa Israeli na watu wote wa Yuda kwangu, asema Bwana, ili wawe watu wangu kwa ajili ya jina langu, na sifa yangu, na heshima yangu." Yeye ni "Mungu wa ukoo wote wa Israeli." (Yeremia 31:1). "Kupitia wewe ... ukoo wote wa dunia watabarikiwa." Mwanzo 28:14

Majirani wa Israeli waliendelea kuishambulia Israeli, na kama Israeli ingemtii Mungu, angewasaidia. Kama wangemkataa Mungu, angewaruhusu maadui zao kushinda. Mungu aliwafahamisha Israeli kupitia manabii kwamba wakati wa sasa wa uovu, chuki, vita na umaskini ulikuwa hali ya muda tu. Mpango wake ulikuwa na lengo la kuondoa vita vyote, chuki, kukata tamaa na umaskini. Hii ingetokea wakati ufalme wake utakapowekwa.

Kwa hiyo, tunaona kwamba Mungu aliwahudumia watu wake walioteuliwa kwa njia za kipekee sana, chini ya sheria na mazingira maalum. Tukumbuke amri aliyowapa: "Usimuue." Tunapoendelea na mjadala wetu, tutaona kwamba kulingana na mafundisho ya Bwana katika Agano Jipya, maisha yanapaswa kuthaminiwa na si kuhatarishwa.

MTazamo wa Agano Jipya Kuhusu Vita

Tunaposoma mafundisho ya Mungu katika Agano Jipya, punde si punde itakuwa wazi kwamba mabadiliko yamefanyika. Baba wa Mbinguni sasa anashughulika tofauti na taifa la Israeli, na yote huanza na Mwanawe mpendwa. Bwana aliacha makao yake ya mbinguni na kuzaliwa kuwa mwanadamu mkamilifu. "Hapo mwanzo alikuwapo Neno, naye Neno alikuwa pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu. (Yohana 1:1). "Neno likawa mwili, likakaa miongoni mwetu, (na tuliona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee wa Mungu,) aliyejaa neema na kweli. ... Alikuwa ulimwenguni, na ulimwengu haukutengenezwa kwa yeye, naye hakuujua ulimwengu. Alikuwa kwa waliotwaa, na waliotwaa hawakumpokea." (Yohana 1:14,10,11). Tunajua kwamba "wake wenyewe," inarejelea taifa la Israeli. Alikataliwa nao ili kutimiza maandiko, "Alidharauwa na kukataliwa na wanadamu; mtu wa huzuni." Isaya 53:3

Wakati Pilato aliwauliza Wayahudi, waliokuwa wamekusanyika katika kesi ya Bwana wetu, "Nitamtendea nini Yesu, anayeitwa Kristo? Wote wakamjibu, 'Amsulubishe.'" (Mathayo 27:22). Kama tunavyosoma mwishoni mwa maelezo hayo, Pilato aliosha mikono yake katika jambo hilo, akimkuta hana hatia. "Ndipo watu wote wakajibu wakasema, Damu yake na iwe juu yetu, na juu ya watoto wetu." Mathayo 27:25

Katika huduma yote ya Bwana, alitamani kuisaidia Israeli. "Ee Yerusalemu, Yerusalemu, wewe mwuaji

Vita

wa manabii, na kuwapiga kwa mawe wale wanaotumwa kwako; mara ngapi nilitaka kuwakusanya watoto wako pamoja, kama kuku apokokusanya vifaranga vyake chini ya mbawa zake, nanyi hamkutaka! Tazama, nyumba yako imeachwa kwenu ukiwa." (Luka 13:34,35). Hii ni sehemu ya ushuhuda wa Yesu. Kwa sababu ya kumkataa Mwana wa Mungu wa pekee, Israeli ilishindwa kupata kile ambacho ilikuwa ikikitamani kwa muda mrefu. Walikuwa wametafuta kupata baraka na ustawi endelevu chini ya uongozi wa Mungu. "Basi nini? Israeli haukupata alichokitafuta; ... (Kama ilivyoandikwa, Mungu aliwapa roho ya usingizi, macho yasiyoweza kuona, na masikio yasiyoweza kusikia;) hata leo." Warumi 11:7,8

Mifano ya Kutufundisha

Sasa tunataja tena, tukitumia Maandiko, kusudi la uhusiano wa Mungu katika Agano la Kale na Israeli. "Ndugu zangu, sitaki msiwe wajinga, kwamba mababu zetu wote walikuwa chini ya wingu, na wote walivuka bahari; ... Basi mambo haya yalikuwa mifano kwetu, ili tusitamani mambo mabaya, kama walivyotamani." (1 Wakorintho 10:1-6). Kutoka kwa rekodi hii tunayo maonyo haya, na pamoja nayo fursa ya kujifunza kutoka kwao ili tuweze kufanya kadiri ya uwezo wetu kumtumikia Mungu. Israeli wa asili hawakuwahi kuwa warithi bila masharti wa sehemu yoyote ya ahadi iliyotolewa kwa Abrahamu - "Katika wewe ndipo ukoo wote wa dunia watakabarikiwa." (Mwanzo 12:3). Wao pia hawakuwa warithi kama taifa wa sehemu ya kiroho

ya ahadi, ambayo ndiyo sehemu kuu, au msingi. Mungu alipoingia agano na Israeli, uelewa ulikuwa kwamba wakashika Sheria, wangukuwa na uzima wa milele. Hii ingewaruhusu kurithi haki ya kuwabariki familia zote za dunia—watu wote.

Warithi wa Ahadi za Mungu

Maneno ya Mtume Petro, "Ahadi ni kwenu, na kwa watoto wenu" (Matendo 2:39), yanaendana kikamilifu na mwingiliano wote wa Bwana na Israeli, na agano lake nao kama watoto wa mtumishi wake Abrahamu. Bado walikuwa na tumaini hili katika siku za Yesu, kama Paulo alivyosema, "Hii ndiyo ahadi ambayo makabila yetu kumi na mbili tunatumai kuiona ikitimia tunapomtumikia Mungu kwa bidii mchana na usiku." (Matendo 26:7). Wakristo walipothibitishwa kuwa hawastahili kuwa warithi wa Agano la Abrahamu, walikatwa, na Mataifa wakapandikizwa kuchukua nafasi zao. Mataifa hawa, sasa kama watu binafsi, wangeweza kuwa washirika wa "mzizi na unene wa mzabibu." (Warumi 11:17). Ni wale tu waliomkubali Kristo waliofanywa "warithi kulingana na ahadi," kama wanachama wa mbegu ya kiroho. (Wagalatia 3:29). Hili, kama tulivyoeleza, lilisababishwa na kutotii kwa Israeli. "Jiwe ambalo wajenzi wa mji wa Daudi walilipuuzza sasa limekuwa jiwe kuu la pembeni: ... Ufalme wa Mungu utaondolewa kwenu na kupewa taifa litakalozalisha matunda yanayofaa." (Mathayo 21:42,43). Kwa kuwa Israeli haikuwa tayari kutumiwa na Mungu katika baraka ya mataifa mengine, haki yao ya mfano ilikoma, na ahadi ya ufalme haikuwa yao

Vita

tena. Ilipewa "taifa," kwa Israeli ya kiroho "taifa takatifu, watu wa milki ya Mungu." (1 Petro 2:9). Tunaambiwa kwamba taifa hili limewekwa kando na ni tofauti na mataifa mengine yote na limechaguliwa kutoka miongoni mwa watu wote wa dunia. Taifa hili litajumuisha watumwa na walio huru, kwa maana, yeye ameitwa "watu kwa ajili ya jina lake." (Matendo 15:14). Tazama pia maandiko haya yanayoelezea zaidi hoja hii. "Kwa jina lake Mataifa watatumaini." (Mathayo 12:21). "Kila mtu anayeitwa kwa jina la Kristo na aondokane na uovu." (2 Timotheo 2:19). "Mtu yeyote akitaka kunifuata, na ajikanushe, ajitwike msalaba wake kila siku, na anifuata." (Luka 9:23). "Mwonyesheni sifa za yule aliyewaita mtoke gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu." (1 Petro 2:9). "Kuwa mwaminifu hata kufa, nami nitakupa taji ya uzima." Ufunuo 2:10

Kukataa Ukatili na Vita

Bwana wetu Yesu Kristo bila shaka ndiye ufunguo wa mabadiliko katika mafundisho yaliyotolewa katika Agano Jipya. Yesu alikataa dhana za ghasia na vita ambazo zilikuwa zimekuwa zikijulikana na kukubalika duniani. Kupitia mafundisho yake, na kwa mfano wake, alitupatia njia ya kujua mapenzi ya Baba. "Amri mpya nawaapa, Mpende ninyi kwa ninyi; kama mimi nilivyowapenda ninyi, nanyi mpendane vivyo hivyo. Kwa hili wote watajua kwamba ninyi ni wanafunzi wangu, kama mkiwa na upendo ninyi kwa ninyi." (Yohana 13:34,35). Hii ni amri kuu zaidi, sheria kuu zaidi, kuliko ile iliyotolewa kwa Wayahudi chini ya

Agano la Sheria. Tuko chini ya sheria katika Kristo Yesu. Sheria hii katika Kristo ni sheria ya agano letu na ni sheria ya upendo. Imetolewa na Kichwa chetu kwa wote waliowaingia shule ya Kristo, na wanaotarajia kuwa wanachama wa darasa la kanisa. Kupendana kunamaanisha kupenda majirani zetu, ndugu zetu, na Baba yetu wa Mbinguni. Hata inamaanisha kutoa muda na vipaji vyetu, tukijitolea yote katika kumtumikia Bwana. "Mkiniipenda, tendezeni amri zangu." (Yohana 14:15). Lazima tufahamu kwamba utiifu unaotokana na upendo humfurahisha Baba, na unapaswa kuonyeshwa si kwa haki pekee, bali pia kwa upendo. Unapaswa kutuongoza kufuata "sheria ya Roho wa uzima." Warumi 8:2

Bwana wetu aliongoza kwa mfano; alionyesha kupitia maisha yake ya kila siku kile kilichokuwa kweli moyoni mwake. Hii ndiyo utimilifu wa kweli wa sheria, haki ya sheria ambayo Paulo anaandika kuihusu katika barua yake kwa Warumi. Tunataka kutembea katika nyayo za Bwana wetu na kuwa na nia zetu zikubaliane na roho ya Mungu Baba. Mungu anataka nia za mioyo yetu ziwe sahihi na tufanye udhibiti wa mwili kadiri iwezekanavyo. Tunataka kujisalimisha kikamilifu kwa mapenzi ya kimungu, kumpa Bwana maisha yetu, na kutofuata udhaifu wa mwili. Pia tunataka kuwa na moyo wa kujifunza, kujifunza kutoka kwake na, kwa kufanya hivyo, kujifunza zaidi kumhusu Baba. "Baba yangu amenifundisha," anasema katika Yohana 8:28. "Basi, mkikaa katika neno langu, m ; ndipo mtakuwa wanafunzi wangu; nanyi mtatambua ukweli, na ukweli utawaacha huru." Yohana 8:31,32

Vita

Ukatili unaotokana na dhambi, umeenea sana duniani leo. Upepo katika aina nyingi na unahusisha tamaduni nyingi. Shetani, mwandaji wa dhambi, huzunguka duniani "kama simba anayenguruma, ... akitafuta amwangelie nani aweze kummeza." (1 Petro 5:8). Yeye ndiye "mungu wa dunia hii" na "amezipofusha akili za wasioamini." (2 Wakorintho 4:4). Kwa sababu ya ushawishi huu, ghasia imekuwa jambo la kawaida. Hii inaweza kuwa katika mfumo wa matatizo ya kila siku na majirani, matatizo shuleni au mahali pa kazi, na hata katika migogoro inayohusisha mataifa. Tunajua kwamba hili linapingana na mafundisho ya Bwana wetu. Maandiko yanaonyesha kwamba Bwana wetu alikataa ghasia, na matumizi ya nguvu binafsi kutatua mizozo. Katika Mathayo 26:51-53, Yesu alimkemea Petro kwa kutoa upanga wake dhidi ya mtumishi wa Kuhani Mkuu, jambo ambalo lilisababisha mmoja wao kujeruhiwa. Yesu alijua kwamba ilibidi awakamate kwa hiari yao. Aliwaambia wanafunzi wake, "Rudisha upanga wako mahali pake."

Hatujasikia tena kamwe wanafunzi wakitumia nguvu au vurugu katika huduma ya Bwana. Aliweza kuwaita "mafungu ya malaika," lakini hakufanya hivyo. Hakutaka kutumia nguvu za kimungu kwa ajili ya faraja yake binafsi. Yesu hakuwahi kuomba kuokolewa kutoka kwa shida zake bali alivumilia kwa furaha kama sehemu ya dhabihu yake. Sisi pia tunapaswa kufanya vivyo hivyo katika maisha yetu. Tunapaswa kuweka kando mapenzi yetu, na kutekeleza mapenzi ya Mungu kwa gharama yoyote. "Liveni nalo neno hili, kama lilivyo kwa Kristo Yesu." Wafilipi 2:5

Mtazamo Mpya Kwa Wadui

Bwana wetu pia alihubiri kuhusu mtazamo mpya kwa maadui zetu. "Nawaambia, wapendeni adui zenu, wabariki wale wanaowalaani, wafanyieni wema wale wanaowachukia, na mwatubie wale wanaowatukana na kuwatesa." (Mathayo 5:44). Huenda mwanzoni tukasema kwamba huu ni kiwango cha juu cha kufikia, na tungekuwa sahihi. Aina hii ya upendo inazidi kumpenda jirani yako. Imesemwa kwamba ni rahisi kuwapenda wale wanaotupenda. Lakini kuwapenda maadui zetu kunahitaji tuwe na moyo mkubwa, kama usemi unavyosema, na tuwe wakarimu kwao wote. Inadokeza hali ya moyo, uliojaa upendo kiasi kwamba hata adui hawezi kuchochea nia yoyote mbaya katika mioyo yetu. Hii haitakuwa na nafasi ya vitendo vya kulipiza kisasi au chuki. Haimaanishi kwamba tunapenda uovu au dhuluma, au kwamba tuna sehemu yoyote katika hayo. Tunapinga wale wanaonyanyasa wanyonge na wasiojiweza. Mtazamo wa ulimwengu wa leo unahusisha kuwadhulumu wengine ili kujiokoa, na kutumikia maslahi ya kibinafsi. Tunapaswa "chukia uovu na upende wema." (Amos 5:15). Kwa wafuasi waaminifu wanaoiga nyayo za Bwana, haya yote ni muhimu sana. Hii ni mfano wa kuweka imani yetu katika vitendo. Ni njia ya kuonyesha kwamba unampenda Bwana kwa moyo wako wote. (Mathayo 22:37). Tunakumbuka pia kwamba wale wanaotenda dhambi na mabaya machoni pa Mungu watapokea thawabu yao. 1 Wakorintho 3:8

Vita**Kanuni za Maisha**

Bwana wetu Yesu alitufundisha kanuni za maisha ambazo zilikuwa na sifa za upole na ujenzi wa amani. "Wenye furaha ni maskini wa roho: ... Wenye furaha ni wale w , wanaolia: ... Wenye furaha ni wanyenyekevu: ... Wenye furaha ni wale wanao njaa na kiu ya haki: ... Wenye furaha ni wenye huruma: ... Wenye furaha ni watakatifu wa moyo: kwa maana watamwona Mungu. Wenye heri ni watengenezaji wa amani; kwa kuwa wataitwa watoto wa Mungu." (Mathayo 5:1-12). Bwana wetu alisema maneno haya katika Mahubiri yake Mlimani, kuwafundisha wanafunzi wake, na, kwa upande wetu, sisi. Tunapaswa kuwa wanyenyekevu kwa mapenzi yake na kuwa tayari kufundishwa. Anataka tujifundishe kujidhibiti, tuwe wanyenyekevu, wasiochochewa au kuudhiwa kwa urahisi. Anataka tujifundishe rehema, na msamaha wa kweli, kwa matendo mabaya ya wengine. Hatutakuwa na mwenendo mkamilifu kila wakati, lakini tunataka kuwa na nia iliyo kamilifu. Tunapaswa kuwa watengenezaji wa amani, wapenzi wa amani, na kutumia fursa kuwasaidia wengine. Watu wa Bwana wanapaswa kuwa na huruma kwa wote na wasishirikiane na yeyote katika ulimwengu huu wenye vita.

Usafi wa moyo kwa Mungu hujionyesha katika matamano ya amani na juhudi za kukuza amani kwa wengine. Hili ni kweli hasa katika wakati huu tunaishi, katika ulimwengu wa sasa wenye uovu. Ni kweli kwamba giza huichukia nuru, na maadui wa haki watachukia na kuwasumbua wale wanaotamani kuishi maisha yanayomvutia Baba. Bwana anatafuta wale

ambao ni waaminifu sana kwa kanuni za haki, kiasi kwamba watazitenda. Hili lifanywe hata kwa maadui zao wanapoteswa nao. "Ninyi mliobarikiwa mnapowashutumiwa na kuonewa na watu, na kusema kila neno baya juu yenu kwa uongo, kwa ajili ya mimi. Furahini, ... kwa kuwa thawabu yenu ni kubwa mbinguni." (Mathayo 5:11,12). Pia tunasoma katika 1 Petro 4:16, "Basi mtu akiteseka kama Mkristo, asiw aone aibu; bali atukuze Mungu." Bwana wetu anatupa uhakikisho zaidi anapotueleza, "Katika ulimwengu utawapata dhiki; lakini mwe na furaha; mimi nimeushinda ulimwengu." Yohana 16:33

WAJIBU WA MAFUNDISHO YA AGANO JIPYA

Tunapaswa kuwa wahamaji na wageni duniani. Hii ina maana kwamba tunawajibika kwa sheria za Mungu, si za mwanadamu. Tazama maonyo tuliopewa kuhusu hili. "Ninyi ni mzao mteule, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu wa milki ya Mungu, mpate kuzitangaza fadhili zake yeye aliyewaita mtoke gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu: ... Ndugu wapendwa, nawasihi ninyi, kama wageni na wapiga kambi, jiepusheni na tamaa za mwili zinazopigana na roho; mkae kwa heshima." (1 Petro 2:9-11). Tunapaswa kutii sheria za wanadamu wakati hazipingani na sheria za Mungu.

Sote tunajua kwamba Baba wa mbinguni huona utiifu kwa mapenzi yake kuwa jambo muhimu sana. Hili tumelifundishwa kupitia mafundisho yote yaliyotolewa kwetu kuhusu taifa la Israeli. Bwana wetu pia

Vita

alitufundisha somo kuhusu hili aliposema, "Basi mpalie Kaisari yale ya Kaisari; na Mungu yale ya Mungu." (Mathayo 22:21).

Madai ya Wanafunzi wa Biblia ni kwamba uraia wao uko mbinguni, na kwamba kwa kumtii Bwana wa Mbinguni wanakataa kwa kiwango cha k utiifu wao kwa wafalme wa duniani—serikali. Apisi yoyote ya uaminifu kwa serikali yoyote ya kidunia haihitajiki kwa wageni, na inapingwa na Wanafunzi wa Biblia, si kwa sababu wanapinga sheria na utaratibu, au hawataki kusimamiwa na serikali ambayo wanaishi chini yake, bali kwa sababu tayari wametoa uaminifu wao kwa mamlaka ya juu zaidi—Bwana wa Mbinguni. Kwake wao, maneno yake, amri zake, n.k., ndiyo ya kipaumbele - Ndugu wapendwa, nawasihi. Tunapaswa kutii sheria, tunaweza kutafuta ulinzi chini ya sheria, lakini hatulazimishwi kupigana dhidi ya Mfalme wetu. Tumeambiwa "jitieni kwa kila agizo" (1 Petro 2:13), isipokuwa wakati dhamiri yetu na sheria za Mungu zingekiukwa. Mtume Paulo anaashiria haki kama kigezo cha kumpa heshima, staha, na huduma yule anayestahili.

Tunapaswa kuamini kwamba Baba wa Mbinguni anatekeleza kila kitu kulingana na mipango na madhumuni yake. Anaangalia hasa jinsi tunavyoishi kulingana na mafundisho yaliyofunuliwa kwetu na Mwanawe mpendwa, jambo linaloonyeshwa katika maisha yetu ya kila siku. "Moto [wa siku ile] utajaribu kazi ya kila mtu, uone ni ya namna gani." (1 Wakorintho 8:13). Moto huu utadhihirisha aina ya tabia tuliyojenga katika maisha yetu. Imani yetu inapaswa

kujengwa juu ya ahadi za thamani za Mungu ambazo, tunambiwa, ni dhahabu, fedha, na vito vya thamani. Hatupaswi kujenga isivyo ipasavyo kwa kutumia vifaa vingine ambavyo havistahimili mtihani huu wa moto. Mtume anatufundisha kwamba kila kitu kinachojengwa kulingana na njia na desturi za kidunia kitaharibiwa. Baba wa Mbinguni anaruhusu mataifa yote kujidanganya wenyewe kwa kufikiri kwamba yanaweza kutatua matatizo yote ya dunia. Tumeona kwamba amani haijawahi kudumu kwa muda mrefu, migogoro mipya hutokea ghafla. Matukio haya ya ghasia na vita yanasaidia kuandaa ulimwengu wa wanadamu kwa ajili ya ufalme wa Mungu wa amani ya milele. Tunaona kwa hali ilivyo katika ulimwengu huu wa sasa wenye uovu kwamba wanadamu wamepishana sana na roho ya Kristo. "Mtu asipokuwa na Roho ya Kristo, si wa Kristo." (Warumi 8:9). Tunapaswa kuona kwamba hili ni kanuni muhimu sana.

Watu wa Bwana wanapaswa kukumbuka maagizo maalum waliyopewa na Bwana wao ya kuwa watengenezaji wa amani. Basi, "Tafuteni amani na watu wote, na utakatifu; bila huo hakuna mtu atakayemwona Bwana." Waebrania 12:14

MAWAZO YA KUMALIZIA

Agano Jipya linafundisha kwamba Yesu alikataa dhana za ghasia na vita. Alitufundisha kwa mfano, na kupitia kuanzishwa kwa amri "mpende Bwana Mungu wenu kwa moyo wenu wote," na "mpende jirani yenu kama nafsi yenu." (Mathayo 22:37-39). Mtazamo huu

Vita

mpya kwa maadui zetu unakataa matumizi ya nguvu na mauaji. Tabia hii inategemea kanuni za upendo na ujenzi wa amani.

Siku moja hivi karibuni, maandiko yatatimia, "Atatua vita," kama ilivyotabiriwa na Daudi. (Zaburi 46:9). Njia ya kufanikisha hili inafunuliwa katika Mika 4:3, "Watu watawaponda panga zao kuwa majembe, na m a zao kuwa majembe ya kupulia; taifa halitainua upanga juu ya taifa, wala hawatajifunza vita tena." Watu wote wa dunia siku moja watajua amani ya milele na kisha wanaweza kuishi kwa maelewano duniani iliyorejeshwa, kamilifu milele yote.

Upinzani wa kidini unaotokana na dhamiri dhidi ya vita kwa namna yoyote ile bila shaka una msingi imara katika maandiko. Kuchukua msimamo kama mpinzani wa vita kwa sababu ya dhamiri ni suala la mtu binafsi na linapaswa kutegemea utafiti wa kibinafsi na maombi. Baba wa Mbinguni akukuongoze na kukuelekeza unapofikiria suala hili zito sana katika maisha yako. Mtegeme katika mambo yote, kwani yeye "hatakuacha kamwe, wala hatakuachilia." Waebrania 13:5